

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радамі!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 63 ◆ Вівторок, 2 квітня 1991 року ◆

Ціна 5 коп.

Я знав колись одного предивного діда, котрий величав свого півня тільки Петром.
Він казав, киваючи на курей: «Петре, не спи, он дівки вже посподилися!»
Згадується тепер той дід.

А ще згадується Наталка Полтавка, котра, пам'ятаєте, на самім початку безсмертної
п'єси, зітхала: «Петре, Петре, де ти тепер?»
А Петро — на базарі!

Там за нього від сьогоднішнього дня, — якщо породистий, — дають сто карбованців
чи й більше.

Тож нащо йому ті дівчата?!

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ГАРЯЧИЙ ТЕЛЕФОН

Шановні читачі!
10 квітня з 12 до 13.30 ви зможете
безпосередньо спілкуватися з Голо-
вою Верховної Ради УРСР Л. Кравчу-
ком.
Для цього вам досить підняти те-
лефонну трубку і набрати номер
293-05-09.

Голова Верховної Ради України
відповість на всі питання, які вас ці-
кавлять, окрім, звичайно, тих, які ви-
рішуються місцевою владою.
Отже, тел. 293-05-09, 10 квітня, з
12 до 13.30.

Запрошуємо до розмови.
РЕДКОЛЕГІЯ

Президентам, Головам Верховних Рад союзних республік
Головам Верховних Рад автономних республік
Головам Рад Міністрів, прем'єр-міністрам союзних республік
Головам Рад Міністрів автономних республік

Звертаю вашу увагу на те, що в ряді регіонів країни на
деякі товари застосовуються договірні ціни, рівень яких ви-
щий від державних роздрібних цін, передбачених на ці това-
ри Угодою Союзу РСР і республік у питаннях реформи роз-
дрібних цін і соціального захисту населення.

Прощу в інтересах споживачів встановити нові ціни на за-
значені товари відповідно до положень Угоди про граничні
розміри підвищення державних роздрібних цін.

Президент Союзу Радянських Соціалістичних Республік
М. ГОРБАЧОВ.

3 РОЗУМІВШИ перехід до
ринку як уседозволеність
у галузі ціноутво-
рення, місцеві органи
влади надали торгівлі
право реалізовувати то-
вари для населення по
завищених договірних
цінах. Це, звісно, не при-
вело до поліпшення по-
стачання необхідними
товарами повсякденно-
го вжитку, а навпаки —
різко підвищило ціни.
За всі недоробки дове-
лося розплачуватися на-
селенню.

Верховна Рада СРСР
у своїй постанові зобо-

в'язала Кабінет міністрів
СРСР посилити контроль
за додержанням дер-
жавної дисципліни цін,
вилучити у підприємств,
організацій та місцевих
органів надміру одержа-
ну виручку від реалізації
товарів по завищених ці-
нах.

P АДА Міністрів УРСР
приняла постанову про
розробку проекту від-
творення Успенського
собору в Києво-Печер-
ському державному іс-
торико-культурному за-
повіднику.

Передбачено, що Ки-
ївський мисливником
і Держбуд УРСР забез-
печать виготовлення і за-
твердження уже в ниніш-
ньому році проєктно-
кошторисної документа-
ції на проведення робіт.

Отже, головна спору-
да Києво-Печерської
лаври постане з руїн.
Вона знову стане об'єд-
нуючою домінуючою
усього архітектурного
ансамблю, пов'яже мо-
настирські будівлі і при-
родний ландшафт у єди-
ну композиційну ціле.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради
Української РСРГоловний редактор
Сергій
ПРАВДЕНКО

Редакція:

Олександр БІЛИК
заступник головного
редактораАнатолій ГОРЛОВ
заступник головного
редактораОлександр
ЕМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСРВолодимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙЛеонід
САМОЙЛЕНКО
заступник головного
редактораБорис
СИДОРЕНКО
заступник головного
редактораАнатолій
СОЛОНЬСЬКИЙВіталій СУДДА
відповідальний
секретарЗасновник —
Верховна Рада
Української РСРАдреса редакції:
УРСР, 252047
Київ-47, вул. Нестерова, 4Рукописи
не рецензуються
і не повертаються.Думки авторів
публікації у «Голосі
України» не завжди
збігаються з точкою
зору редакції.Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна
на рік 19 крб. 80 коп.Газета виходить
5 разів на тиждень.
У вівторок —
на 8 сторінках,
середа, четвер,
п'ятниця та субота
— на 16 сторінках.Учасникам загальноєвропейської
зустрічі парламентаріїв у Мадриді

Вітаю учасників загальноєвропейської зустрічі парламентаріїв у Мадриді. Сподіваюся, що вона успішно завершиться і сприятиме утворенню парламентської асамблеї Ради з питань безпеки та співробітництва в Європі.

Сформування загальноєвропейського парламентського форуму, безсумнівно, стане подією в житті європейського співтовариства народів. Форум буде важливим поповненням структур та інститутів процесу НБСЕ. Заснування парламентської асамблеї в рамках цього процесу відкриє нові можливості для реалізації потенціалу парламентаріїв європейських держав.

Українська РСР поділяє і підтримує ідеї та цілі процесу НБСЕ, рішення його форумів. Як держава, що розташована в центрі європейського континенту, Україна глибоко зацікавлена у зміцненні загальноєвропейського процесу і готова всіляко сприяти його розвитку.

Висловлюю сподівання, що парламентарії Європи з розумінням поставляться до прагнення Української РСР стати безпосередньою учасницею форумів і структур НБСЕ і нададуть їй у цьому належну підтримку.

Інтеграція України у загальноєвропейське міжнародне життя відповідала б інтересам як нашої країни, так і всього європейського співтовариства. Хочу запевнити учасників зустрічі, що Україна готова зробити внесок у розвиток всебічного і плідного співробітництва держав на європейському континенті.

Бажаю учасникам зустрічі успіхів у виконанні своєї місії.

Голова Верховної Ради Української РСР
І. КРАВЧУК.

м. Київ, 1 квітня 1991 року.

ДАРУНОК УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

Днями нашу республіку відвідав один з найвідоміших художників Сполучених Штатів Америки Грегорі Перілло. Його прийняв Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук. Під час зустрічі американський мایстр передав у дар українському народові копію своєї картини, яка називається «Царство миру — нації на покое». На цій картині в алегоричній формі відображене сьогоденне прагнення народів світу до миру й добросусідства. За версією художника, людство на живописному полотні зображено у вигляді невинної дитини, оточеної гваріями, які символізують світові держави. Оригінал картини Грегорі Перілло подарував днями Президентові СРСР М. Горбачову. Авторські копії будуть вручені також усім членам Ради Безпеки ООН. Картина, як було наго-

лошено, має нагадувати про те, що основою виживання людства повинно стати мирне співіснування і що тільки в умовах тривалого миру можливе процвітання наших нащадків на Землі.

Звертаючись до голови українського парламенту, Грегорі Перілло зазначив, що чудовим приводом відвідати Україну — члена Організації Об'єднаних Націй — і подарувати її народові копію картини стало створення спільного радянсько-американського підприємства «Динамо — Атлантик». З радянської сторони його заснував футбольний клуб «Динамо» (Київ), з американської — фірма «Атлантик Джей енд Ес Корпорейшн», з якою співпрацює художник. Зазначене підприємство планує запровадити в Радянському Союзі, зокрема на Україні, систему зовнішньої та внут-

рішньої торгівлі за допомогою пошти. Причому першим кроком у цьому стане розповсюдження по пошті копії картини з автографом автора. Це, на думку організаторів акції, дасть змогу зібрати кошти на допомогу як дітям, що постраждали під час чорнобильської катастрофи, так і тим американським малюкам, які потребують спеціального лікування. «Адже турбота про дітей — це не тільки турбота про наше сьогодення, а й про майбутнє наших народів», — сказав Грегорі Перілло.

На закінчення американський митець побажав народам України, яка прийняла Декларацію про суверенітет, добра і процвітання, а також якнайшвидше зайняти належне місце у світовій співдружності держав.

Леонід Кравчук, приймаючи картину, сердечно подяку-

вав художникові за дарунком. Він висловив надію, що і український парламент, і громадяни республіки належно оцінять його дар і ту високу місію послання миру, яку він виконує. Проблема виживання, підкреслив Голова Верховної Ради, особливо актуальна для народу України, що він і понині знає на собі наслідки чорнобильського лиха.

На зустрічі були присутні також керівник Секретаріату Верховної Ради УРСР М. Хоменко, інші офіційні особи.

Ігор ГРУШКО.

Фото
Олександра
КЛИМЕНКА.

У Політбюро ЦК КПРС

Політбюро ЦК КПРС під головуванням Генерального секретаря ЦК КПРС М. Горбачова на черговому засіданні розглянуло питання про політичні підсумки референдуму СРСР і завдання партійних організацій. У прийнятті постанови відзначається, що Всесоюзний референдум став великою політичною подією, важливим етапом демократичних перетворень у країні.

У постанові відзначається,

що, незважаючи на важкі політичні й економічні умови, в яких проходив референдум, 76 відсотків тих, хто взяв у ньому участь, висловилися за оновлення Союзу, федерацію суверенних республік, за соціалістичний вибір, рівноправність народів, гарантію прав і свобод людини будь-якої національності на всій території країни.

Разом з тим, говориться в документі, викликає стурбованість той факт, що чимала

частина виборців сказала «ні», або не взяла участі у голосуванні. Було б неправильно усіх їх зараховувати до противників Союзу. Більша частина з них висловила свою незадоволеність нинішнім станом у суспільстві. Звідси один з найважливіших висновків для всієї практичної діяльності партії — необхідність докорінної зміни ситуації на краще. Треба активніше здійснювати комплекс заходів у сфері економіки. По-

трібно зробити все, щоб рішуче проводити в життя антикризову програму, прийняту IV з'їздом народних депутатів СРСР.

Політбюро ЦК КПРС заявило, що в умовах, коли йде жорстка боротьба різних громадських сил за вплив на маси, за їх політичний вибір, КПРС повинна якомога швидше завершити розробку своєї нової програми і опублікувати її проєкт для обговорення.

НЕМАЄ ЧАСУ БАРІРИСЯ

ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ УРСР В. ФОКІН ЗУСТРІВСЯ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ТРУДОВИХ КОЛЕКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ ЧОРНОЇ МЕТАЛУРГІЇ РЕСПУБЛІКИ

Передусім Голова Ради Міністрів УРСР на власні очі переконався, наскільки тяжка, виснажлива і небезпечна праця у металургів. «Вона не поступається перед працею шахтарів», — цим зауваженням Вітольд Павлович Фокін несподівано розпочав свою зустріч з металургів.

Справа у тому, що приїздив він у Дніпропетровськ на запрошення ЦК профспілки працівників металургійної та гірничовидобувної промисловості України, який кілька останніх місяців наповнено бив на сполох з приводу критичної ситуації на підприємствах галузі. Хаос в економіці, діючих потужностей, перебоїв з поставанням металобрухту не минають безслідно. Загрозило падіння виробничого чапуну, сталі й металопрокату, катастрофічно гіршає економічне становище колективів. Ще в січні було заявлено: «якщо ситуація не почне мінятися, краху не уникнути».

Шахтарські страйки в безрезультатно ускладнили ситуацію. Того дня, скажімо, коли В. Фокін перебував у Дніпропетровську, на коксохімічних заводах республіки менш як на добу залягло запасів вугілля. А 20 домених печей працювали на «тихом ході». Чимало агрегатів вимушено зупинили або готувалися зупинити на завчасні ремонти, аби вони марно не простояли. Тож металурги запросили Голову Ради Міністрів В. Фокіна, щоб висловити урядові республіки свої вимоги.

Металурги розуміють, що сьогодні не можна ультиматумами, погрозами й тиском розв'язувати гострі проблеми. Але не можна й баритися. Тож потрібні витримка і зв'язність, відверті й конструктивні діалоги, спільні пошуки виходу з безвідхідного становища. Ось на цьому терені й необхідні сконцентровані нині робітничі свідомості та солідарність.

Навіть зустріч свою з Головою Ради Міністрів УРСР вони назвали не переговорами з главою уряду, як це тепер поведлося, а розглядом вимог. «Вимог не надуманих, а таких, які потребують негайного і предметного вирішення», — сказав, до речі, В. Фокін. І взаємно у відповідь на витримку та довіру металургів додав, що мета його приїзду — глибоко з'ясувати негаради та бідні галузі.

Дніпропетровська зустріч продемонструвала, як треба шукати нині порозуміння з робітничим середовищем. Цей багатобачний момент висвітлює виключно в актив уряду нашої республіки. Адже В. Фокін зміг розпочати розмову приємним повідомленням: з половиною вимог — одинадцять — вже сьогодні знайдено прийнятні рішення, інші пункти також майже погодні.

У своєму виступі перед металургів Голова Ради Міністрів УРСР насамперед зосередився на баченні шляхів подолання кризових явищ у галузі. Особливо у зв'язку з переходом її у відання рес-

публіки, коли треба, як сказав В. Фокін, «не рахувати зводити з Минметом СРСР», хоч опадати він передає нештучку, а «рати пута централізму» і внутрішніх догм, іти на самостійність трудових колективів, готуватися до роботи в умовах ринку. Вітольд Павлович, познайомивши присутніх з програмною стабілізацією економіки і надзвичайних заходів, над якою працює уряд УРСР, чим не перше висловив і неординарні пропозиції щодо нової структури управління, які незабаром будуть внесені на розгляд Верховної Ради УРСР. Передбачається, зокрема, відмовитися від могутніх міністерств, взагалі від галузевого принципу управління, коли втручання в діяльність підприємств буде зведено до мінімуму і обмежуватиметься лише координаційними і звичайно, економічними методами.

І якщо коротко підсумувати дніпропетровську акцію Голови Ради Міністрів УРСР В. Фокіна, то його приїзд ввів у всілякі металургам оптимізм і неабиякі надії. Але, щоб вони здійснились, усім треба, не зловживаючи, напружено, послідовно й відповідально працювати, турбувати шлях до нових економічних відносин у республіці. Іншого, справді, не дано, якщо ми хочемо якомога швидше, з меншими втратами виплатитися з кризи.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Дніпропетровськ.

У СВОЇЙ ХАТІ — СВОЯ ПРАВДА

Чи можете ви уявити собі таку ситуацію: неспроможні гості зайняли одну з кімнат вашої оселі... люб'язно запросили господарів на вихідний! Саме така подія сталася у Львові, до того ж на рівні далаб не побутовому.

Якось на адресу обласної Ради народних депутатів надійшло запрошення взяти участь в урочистостях з нагоди відновлення архієпископії (центру) Римо-католицької церкви і призначення на посаду архієпископа пана Яворського, громадянина Республіки Польща. Всупереч правовим і міжнародним нормам ніхто з ініціаторів цієї безпрецедентної акції, що була продиктована не стільки потребами віруючих, скільки політичною кон'юктурою, не вважав за потрібне запитати бодай дозволу у господарів.

З приводу цієї події обласна Рада направила листа з рішучим протестом на адресу Президії Верховної Ради УРСР, Міністерства закордонних справ України, генерального консулу Республіки Польща в Києві, де зокрема зазначено: «Організація львівської архієпископії відбувається з грубим порушенням суверенітету України, в обхід законних органів влади УРСР та Львівщини як результат заступів переговорів, з яких виключено безпосередньо зацікавлені сторони. Особливо грубим порушенням суверенітету України є те, що відновлення архієпископії підпорядковується примусу церкви єпископії держави, а головою її пропонується громадянин Республіки Польща. Вважаємо, що для організації структури Римо-католицької церкви в Україні доцільним є створення безпосередньо підпорядкованого Ватиканові ук-

раїнського принаства з центром у Києві, яке об'єднувало б віруючих римо-католиків усіх національностей».

Після обміну інформацією через відповідні дипломатичні канали з Міністерства закордонних справ СРСР та посольства Ватикану в Москві надійшло оргінальне, але позитивне: напевно із Львівською обласною Радою це питання було узгоджено. Ну й ну...

Обласна Рада народних депутатів вважає, що уряд Республіки Польща неприхитний до сценарію і режисури цієї закулісної гри. Тоді хто ж? Можливо, хтось із тих трьох мільйонів громадян єврейського походження, які щороку відлагоджують Львів переважно заради гендерських операцій. Матеріальні збитки для регіону від цих відвідів, зв'язуючи на нашу бідність і незалежність споживчого ринку, не важко підрахувати. Сумнісні втрати ж від створення у такій спосіб архієпископії важко навіть уявити. Коли взяти до уваги високу ціну міжконфесійного миру, якого ледь-ледь вдалося досягти. Коли заграти драматичні сторінки історії відносин двох народів. Так звані «деякі кола» зробили цинічний виклик місцевій владі у Галиччині, адже закусилася гра розпочалася невдовзі після прийняття депутатами обласної Ради політичної ухвали «Про єдність українських земель».

Швидко б звести міцний фундамент своєї хати. Не тієї хати, котра крає, а тієї, у якій — своя правда. Тієї хати, яка гостинно відчиняє двері всім людям доброї волі.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент
«Голосу України».
Львів.

Рада Міністрів Української РСР ПОСТАНОВА

від 28 березня 1991 р. № 73

Про кошти на здійснення компенсаційних виплат населенню у зв'язку з проведенням реформи роздрібних цін

Рада Міністрів Української РСР постановляє:

1. Установити, що виплати передбачені постановою Ради Міністрів УРСР від 28 березня 1991 р. № 72 «Про соціальний захист населення у зв'язку з реформою роздрібних цін» компенсацій населенню проводиться:

а) робітникам, службовцям, колгоспникам, іншим працівникам, включаючи зайнятих на колективних і кооперативних підприємствах, в громадських організаціях, а іноземним громадянам, які перебувають у трудових відносинах на умовах найму, з підприємствами, організаціями, установами усіх форм власності, а також працівників пенсіонерам — за рахунок витрат на виробничо:

б) працівникам соціально-культурних закладів, що перебувають на балансі госпрозрахункових підприємств, а також студентам — стипендіатам підприємств — за рахунок власних коштів цих підприємств без віднесення зазначених витрат на собівартість продукції, робіт і послуг;

в) громадянам, які працюють у бюджетних установах та організаціях, або навчаються в навчальних закладах, що фінансуються з республіканського та місцевих бюджетів, — за рахунок асигнувань по кошторисам видатків;

г) сім'ям з дітьми: шомісячної допомоги по догляді за дитиною до досягнення нею дворічного віку, на дітей віком від 2 до 6 років, на дітей військослужбовців строкової служби, на дітей віком до 16 років, інфікованих вірусом Імунодефіциту людини, а також на дітей, які перебувають у виховних закладах, — за рахунок коштів Пенсійного фонду СРСР;

одноразової допомоги при народженні кожної дитини — за рахунок коштів Фонду соціального страхування УРСР; шомісячної допомоги одиноким матерям (вдовам, вдовоцям) і членам колишніх виховних дитячих будинків (школ-інтернатів); одиноким матерям, які мають дітей віком до 6 років, і тим, які мають дітей віком від 6 до 16 років (уніви, які не одержують стипендію, — до 18 років); шомісячних виплат на дітей, які не одержують допомоги, та пенсій за діючою системою соціального забезпечення, віком до 16 років (уніви, які не одержують стипендію, — до 18 років); виплат сім'ям з неповнолітніми дітьми у зв'язку з істотним подорожчанням товарів дитячого асортименту — за рахунок республіканського бюджету;

шомісячної допомоги на дітей, які перебувають під опікою (піклуванням), та на дітей віком до 6 років, батьки яких ухвалюються від сплати

аліментів, — за рахунок місцевих бюджетів;

д) непрацюючим пенсіонерам пенсій по старості, за заслугу років, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника, соціальних пенсій, а також надбавок на непрацюючих членів сім'ї, які перебувають на утриманні непрацюючих пенсіонерів і не одержують компенсації за іншими підставами, — за рахунок коштів Пенсійного фонду СРСР;

е) громадянам, які втратили роботу й заробіток і зареєстровані у державній службі зайнятості як особи, що шукають роботу, а також тим, яких визнано в установленому порядку безробітними, — за рахунок коштів Державного фонду сприяння зайнятості населення.

2. Метою забезпечення фінансовими ресурсами відшкодування населенню додаткових витрат у зв'язку з реформою роздрібних цін створити в складі Республіканського бюджету Української РСР на 1991 рік Фонд соціального захисту населення. Розпорядником цього фонду визначити Міністерство фінансів УРСР.

Установити, що до Фонду соціального захисту населення спрямовуються частинна коштів, одержуваних від підвищення роздрібних цін, скорочення бюджетних доцільностей на виплату різниці в цінах на окремі види продукції, части-

на коштів податку з продажів і республіканського позабюджетного фонду стабілізації економіки та додаткові надходження податку з обороту й податку на прибуток у зв'язку з введенням фіксованих регульованих і договірних (вільних) цін.

3. Міністерству фінансів УРСР, Державному комітету УРСР по економіці, Міністерству праці УРСР, Комітету цін при Раді Міністрів УРСР у двохвищевий строк розробити й затвердити порядок формування і використання коштів Фонду соціального захисту населення.

4. Міністерству фінансів УРСР визначити розмір коштів, що підлягають передачі з Фонду соціального захисту населення міністерствам і відомствам УРСР. Раді Міністрів Кримської АРСР, обласним, Київському і Севастопольському міським органам на відшкодування додаткових витрат, пов'язаних з підвищенням роздрібних цін, соціальним захистом населення та підвищенням заробітної плати працівникам промислових підприємств освітніх, охорони здоров'я та соціального забезпечення, культури й архівних установ.

5. Міністерству фінансів УРСР разом з Державним комітетом УРСР по економіці та Держаргоспромом УРСР визначити розміри асигнувань, що підлягають передачі з місцевих бюджетів до республіканського бюджету у зв'язку зі скороченням бюджетних доцільностей на виплату різниці в цінах на продовольчі товари і послуги та створенням Фонду соціального захисту населення, виходячи з їх обсягів, врахованих при затвердженні нормативів відрахувань від загально-

республіканських доходів і податків до місцевих бюджетів по областях, містах Києву та Севастополі на 1991 рік.

6. Міністерству фінансів УРСР і Міністерству соціального забезпечення УРСР у двохвищевий строк установити порядок і розміри компенсації за рахунок коштів республіканського та місцевих бюджетів витратів щодо реалізації соціально-побутових цілей, у тому числі на придбання і капітальний ремонт транспортних засобів, установлених чинним законодавством для ветеранів війни і праці, інших категорій громадян, а також про порядок розрахунків у зв'язку з цим між відповідними установами і організаціями.

7. Державний податковий інспекції Міністерства фінансів УРСР забезпечити надходження до Фонду соціального захисту населення коштів, визначених у пункті 2 цієї постанови.

8. Міністерству фінансів УРСР:

покласти Раді Міністрів УРСР пропонувати про утворення доходів і витрат Республіканського бюджету УРСР на 1991 рік та внесення відповідних змін і доповнень до Закону УРСР «Про Республіканський бюджет Української РСР на 1991 рік»;

проводити взаємні розрахунки між республіканським бюджетом та місцевими бюджетами по областях, містах Києву та Севастополі, що впливають з цієї постанови.

Голова Ради Міністрів УРСР
В. ФОКІН.
Керуючий справами
Ради Міністрів УРСР
В. ПЕХОТА.

ГОЛОС України

Продиктовано
в номерГОЛОДУЮТЬ
СТАХАНОВЦІ

У Києві побувала група донецьких шахтарів — представників страйкуючих. Вони привезли цілий пакет вимог до українського уряду: економічних, соціальних, політичних. Троє з них — Олександр Нагорний, Сергій Фомін та Сергій Метельов голодували на майдані Жовтневої революції. Вони — з шахти імені Стаханова.

На фото: йде збір підписів солідарності з голодуючими.

Фото
Ігоря ПЕТРОВА.

приводу

ТА ТРИВАЄ

вони відчули
та послуги
Справа у
риноків са-
внищої по-

відрахуван-
ківців. А
за примір-
стало.
одина: або
на перед-
допла-
хто поба-
ти в до-

так, неод-
різні ви-
до різних
Одні (зде-
ні) припи-
на цей рік,
економічно
ків, вдово-
закону про
дотацій. І
вдання на
дало на
моніторингом
в їх-

ніх діях не що інше, як зазі-
хання на гласність.

Гадаю, ніхто ніяких зазі-
хань не планував. Відбуває-
ться звичайнісінький процес
формування ринкових відно-
син. Причому і сьогодні він
поглиблюється і відтворює
нові форми впливу.

У цьому можна було пере-
свідчитись, побувавши на
республіканській нараді з
питань передплати на 1992
рік, яка відбулася у Міні-
стерстві зв'язку республіки
минулої суботи. Звертаю-
чись до представників числен-
них засобів масової інфор-
мації, заступник міністра
зв'язку В. Боярчук підкрес-
лив, що його відомство ніко-
ли не ставило за мету «по-
грабування» газет і журна-
лів. Підвищення цін на по-
слуги зв'язку має свої еконо-
мічні передумови, і в цьому
пересвідчився кожен, хто до-
кладніше знайомився з проб-
лемою. На запитання, чи пе-
редбачається подальше зрос-

тання цін за доставку газет
передплатникам, було заяв-
лено, що таке зростання
можливе. І це знову-таки не
примха зв'язківців, а вимоги
ринкових відносин.

Чимало недоречностей бу-
ло у ході минулої передплати
з приводу каталогів. І пере-
дусім з боку новостворених
видавств. Наприклад, газета
зарєєстрована як та, що по-
ширюється в межах Украї-
ни, а передплатують її по-
за межами республіки. Ви-
никає суперечність, яку тре-
ба усувати не скаргами на
зв'язківців, а суто законним
шляхом. Виступаючи перед
присутніми на нараді, пред-
ставник Міністерства зв'язку
СРСР зазначив, що всі від-
носини союзне відомство має
лише з республіканським і
через нього такі вирішує всі
спірні проблеми. Як і те,
скільки коштуватиме, скажі-
мо, тепер занесення назви ви-
дання до каталогу передплати
на газети і журнали, які
розповсюджуються в межах
Союзу. Названо і орієнтовну
суму — 177 карбованців.

На республіканській нараді
були також обговорені пи-
тання вчасної доставки ви-
дань до передплатників, умо-
ви договорів між редакціями
та зв'язківцями, етики від-
носин між ними.

Леонід САМОЙЛЕНКО.

Чорнобиль

Відкритий лист до всіх

Час здатний поглинати все.
Та є події, про які ми, люди,
не маємо права забувати. 26
квітня 1986 року — дата гло-
бальної катастрофи, яка, по су-
ті, торкнулася долі і спокою
більшості людей усіх материків
і континентів. Вона скон-
денсувала в собі злочинну без-
відповідальність і високу са-
мопожертву, боягузтво і героїзм
— все добре і зле, що є в
людині. Розбито долі людей,
сплюндровано родючі землі
України, Білорусії і Росії.

Цього року ми на п'ять літ
віддалилися від катастрофи
на Чорнобильській атомній
електростанції. І трохи зхли-
ли наші болі, але при цьому
залишилася наша пильність. Та чи ма-
ємо право байдужити, відкидати
від того, що стало нашою тра-
гедією, забувати про людей,
які ціною власного життя при-
боркували атомне полум'я? Тра-
гедія мусить стати суворим
уроком для кожного з нас, не-
залежно від належності до тих
чи інших партій, віросповідань,
від постів і віку, пересто-
рою для прийдешніх поко-
лінь, а водночас і закликом до
кожного завжди підходити до
справи зважено й відповідаль-
но. Майбутні покоління му-
сять знати усю правду про тра-
гедію, про її причини та наслідки.
Про тих, з чиєї вини це
сталося. Про героїв, які по-

БУДЕ МУЗЕЙ

громадян Радянського Союзу та поза його межами

жертвували здоров'ям і жит-
тям заради того, щоб зменши-
ти загрозу.

За п'ять років у світі міль-
йонними тиражами видруко-
вано безліч газетних і журна-
льних матеріалів, художніх
творів, публіцистичних, науко-
вих і технічних книг.

Достеменно відомо, що ти-
сячі експонатів, фото- і кінодо-
кументів, магнітофонних стрі-
чок сьогодні вкриваються пи-
лом, а колишніх мешканців
Чорнобиля, Прип'яті та учасни-
ків ліквідації наслідків аварії
на ЧАЕС розкидано по всіх
усюдах країни. І ми нічого не
знаємо про їх подальшу до-
лю: хто з них живий, а хто
вже серед мертвих? Саме то-
му вважаємо, що прийшов час
звернутися до вашої пам'яті
ваших гуманних почуттів.

Управління внутрішніх справ
Київської області виступає іні-
ціатором спорудження музею
Чорнобиля. Але будемо від-
верті — власними силами нам
цього не зробити. Тому від
свого імені, від імені потерпі-
лих і загиблих внаслідок ката-
строфи звертаємося до всіх з
проханням внести у цю справу
свою посильну частку.

Усі цінні, на ваш погляд, га-
зетні, журнальні, книжкові ма-
теріали, кіно-, теле-, радіодо-
кументи просимо надсилати на
таку адресу: Київ-252, вулиця

Межигірська, 8; Управління по-
жежної охорони УВС Київської
області.

Люди щедрої душі та різні
організації можуть направити
щось із своїх заощаджень на
державний розрахунковий ра-
хунок 000341204 МФО 321024 у
Київському обласному управ-
лінні Держбанку.

Надіслані вами експонати
стануть доступними для кожно-
го відвідувача. А кошти підуть
на документальне відтворення
всєї трагедії. Завдяки вашій
допомозі у музеї зустрічатимуться
колишні чорнобильці і ті,
хто потребує різнобічної до-
помоги, хто розшукує близьких
і рідних, загублених після по-
дій 1986 року.

Тут можна буде дізнатися
про радіаційну обстановку на
Україні і в кожному населено-
му пункті республіки, одержати
конкретну кваліфіковану
медичну пораду.

Володимир Володін, народ-
ний депутат Київської обласної
Ради, перший заступник нача-
льника УВС Київської області;
Василь Мельник, начальник
Управління пожежної охорони
УВС Київської області;

Леонід Телятников, Герой
Радянського Союзу, заступник
начальника нормативно-техніч-
ного відділу Управління по-
жежної охорони УВС Київської
області.

Це ж треба!

КОСІОР
ЗНАЙШОВСЯ

Киїани пам'ятають, як оце
погруддя С. Косіора стояло
на вулиці Артема.

До Косіора без кашкета
— звикли.

І раптом, одного прекрас-
ного ранку, Станіслав Вікен-
тієвич ошкетівся. Обнов-
ка чомусь дуже нагадувала
улюблений Сталіним напів-
військовий стиль.

Киїанам не хотілося вірити
— за одну ніч!

Особливо переживали ті,
хто напевно одні дозволити
собі трохи повжати сяк-так
кого алкоголю. Вони спеці-
ально ходили до Косіора-
вакатури і урочисто присяга-
лися більше не зловживати.

А все було просто.

Не кашкета обміняли. Об-
міняли Косіора. Того, котрий
без кашкета — на того, кот-
рий при ному.

А той, справжній, — ось

він, стоїть на подвір'ї Київсь-
кої спеціальної науково-рес-
тавраційної виробничої май-
стерні.

Фото
Ігоря ПЕТРОВА.

Прецедент

ІДЕОЛОГІЧНА ДВІЙКА

«Бандера як борець за не-
залежність України» — таку
тему твору запропонував де-
в'ятикласник учень
російської мови і літератури
Середньоскопської неповної серед-
ньої школи Чернігівського
району А. Дідович. Учні від-
мовилися й отримали двій-
ки.

У третій чверті понад мі-
сяць бойкотували уроки моло-
дого вчителя п'ятикласники.
Райвно отримав чимало листів
від батьків з вимогою
усунути вчителя.

— Це переслідування за
мої погляди, — каже він. —
Я розповідав учням про Сту-
са, Сахарова, історію Украї-
ни. Відтоді все й почалося.
Відповідно настроїли щодо
мене дітей.

Обговорюємо ситуацію з
інспектором райвно В. Бог-
дан.

— Я не проти Руху. У нас
є вчителі-рухівці, ніхто їх не
переслідує. Але ж Анатолій
Миколайович перетворює за-

няття на пропаганду своїх
поглядів, часто ігнорує те-
матику уроків. Ясна річ, під-
ручники застаріли, так на-
те ж і вчитель! Знайди ін-
ший, ідеологічно нейтраль-
ний матеріал.

— Чи буде задоволено ви-
моги батьків щодо звільнен-
ня вчителя?

— Не маємо такого права.
Але я не знаю, як йому пра-
цюватиметься в школі. З його
предметів лиш кілька
учнів 5—9 класів мають
четвірки. Між ним і дітьми
конфронтація. Я їздила до
школи й просила їх відвіду-
вати уроки. Школярі послу-
халися. Але ж і А. Дідович
повинен уважніше до них ста-
витися. Кому потрібна ця
ідеологічна війна?

Справді, двійками не збу-
диш любові до поезії.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Чернігівська область.

ЗЕМЛЯК

ВІЗЬМЕ НА РОБОТУ

Уряд Німеччини вирішив
виділити понад 7 мільярдів
марок на будівництво житла
для радянських офіцерів, які
залишають країну. Воно буде
споруджуватися на території
Союзу безпосередньо німець-
кими фахівцями. Але пла-
нують залучити і наших май-
стрів. Зокрема закарпатсь-
ких, які мають репутацію не
найгірших у галузі.

У Мукачеві вже відкрито
офіс для прийому на роботу
бажаючих. Кожному, хто під-
писує контракт, гарантоване
тимчасове житло, триразове
харчування і платня в розмі-
рі 10 тисяч марок.

Цікаво, що ініціатором від-
криття у місті над Латори-
цею згадуваної контори став
уродженець Мукачівського
І. Цвінглер — нині пред-
ставник німецької фірми, яка
будуватиме житло для офіце-
рів.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент
«Голосу України».
Закарпатська область.

ТВО, ЗА КЕРМО!

Знай наших!

Л. Лен-
багатох
ставилось
«Хто проти,
купив
навіть ста-
верзі за сір-
критикує
кийсь на-
Президент
ником тре-
сія.
айоні най-
Директорів
біжморового,
хлібозаводу,
ПТУ, а та-
голова.
д. От на-
нехай го-
венті Кру-
купить
карбован-
імені Кото-
покладе за
чій А в кол-
еркинського
область дру-
Ходаківсько-
голосувала:

йй машину! А голова колгос-
пу імені Фрунзе А. Оверчук
подбав не лише про себе, а
й про водія: собі — «Жигу-
лі» за 480 карбованців, во-
діві — УАЗ за 795 карбо-
ванців. Кажуть: любов —
зла! І то правда. Депутат
міськради, член виконкому
та райкому партії працює ще
й директором радгоспу «Осі-
вецький». Було таке, що лю-
ди хотіли на зборах увільни-
ти його. Навіть райком партії
тоді втручався, мив. Але у
вирішальну хвилину люди не
підвели, проголосували: про-
дати директорів УАЗ-452 за
480 карбованців. Ви не ду-
майте, що машини придбали
тільки голови колгоспів: у
господарстві «Правда» УАЗ
купив заступник голови. У
ПМК-4 райагробуду машини
придбали начальник А. Єси-
пенко, головний інженер
І. Дубель, механік В. Кухтей,
виконроб Г. Рябоконт.

Подією, що допущено
стратегічну помилку: яким ма-
шини продали тільки першим

особам, було б усе гаразд. А
то сім машин продано не
начальству. Поганенькі, старень-
кі, ледь рухались. Ну, дума-
ли, стоятимуть у дворі, діти
граються. Але ж ні.
Б. Біб, колишній механік рай-
агробуду, комуніст, придбав
ГАЗ-52 і... перевозив краде-
ні дошки.

Другий секретар Камін-
Каширського райкому партії
М. Змічх комментує події так:
«Звичайно, списані автомобі-
лі можна було передати в ін-
ші організації, а така потре-
ба є. Якось вийшло, що ли-
хий попутав із цими автомо-
білями. Це сильно вдарило по
авторитету партії. Якось не
подумали...».

Але ж заступник началь-
ника РВВС В. Дерчак, висту-
паючи на партгоспактиві, по-
переджав про це, — ще коли
не всіх «лихий попутав»...

Володимир
ТАРАСЕНКО,
відповідальний органи-
затор ЦК ЛКСМУ (МДС)
по Волинській області.

ДО Б

Хоч, здається
майже без вини
на Україні нас-
си, греко-като-
цького не відчу-
вони моляться
повітрі. Громад-
ва зверталася до
них інстанцій,
ла дружну відмі-
нові часи такі
воєнничого
органи влади
підтримки певні
Прикладом та-
слугує Київська
де багато депу-
тів готові зроби-
ливе для УАПЦ
не поворухнуть
католиків, бо в-

НО
КОЛИ

Чемпіонат СРСР
4 тур: «Локомотив»
лург» — 2:0, «Ша-
мір» — 0:0, «Спар-
т» — 2:0, «Арат» — 2:0,
«Спартак» (Владимир)
«Чорноморець»
(Київ) — 0:1
(Мінськ) — ЦСКА
ро» — «Динамо»
1:0.

ЦСКА
Дніпро
Шахтар
Арат
Торпедо
Спартак М.
Металіст
Чорноморець
Динамо К.
Динамо Мн.
Локомотив
Памір
Металург
Спартак В.
Пахтакор
Динамо М.

Удар Брошні
ни до завершен-
ніс перемогу ЦС
Але вихід лідера
був коротким. У
му турі армії
«Дніпро» в мане-
матч команд, я
турнірну таблицю
в умовах, що ма-
відношення до
— футбол.
Дніпріани до-
(хоч і з мінімаль-
переграли моск-
мо» (відзначився
лині Шахов). Пі-
Одесі тренер мо-
Альтман подав
Гроу в Дніпро-
вав Микола Гон-
в ФК «Динамо»
дше за все, з

ДАВНІ ЗНАЙ

ПОГО

Як повідомили
понденту з Гір-
у найближчі дві
іні без опадів.
тах та Призвів
роточасні дощ

У КОГО ВЗЯТИ?

Вельмишановні друзі шахтарів! Завертається до нас, до наших серць і розуму вчитель - пенсіонер, ветеран праці, колишній військовик Дегтярського міського рудника Свердловської області.

Мені доводилось працювати в різних вибох, з різною вентиляцією і температурою. Особливо важко було у вибох, де за місяць сірчана кислота роз'їдала не тільки шкіру, а й гумову робу. А в 40-градусні морози киліт ставала мертвою і на 140-й горизонт доводилось спускатися і підніматися по слизьких і обмерзлим драбинах.

Разом з нами працювали німці і румунські військовополонені, яких годували краще. Ще кожного вечора кіно, концерти та інші розваги. На роботу і з роботи — з музикою. Вони всі дивувалися, що в них, колишніх ворогів, умови були кращі, ніж у чадрових шахтарів — місцевих жителів. Та ми не страйкували.

Знаю, вам нелегко. Багато вам обіцяють, а мало дають. Ідемо до ринку, на ринку одні хоча багаті, а другі дає мало. Якщо дати всім більше, то в кого взяти?

Дорогі друзі! Я не залишаю вас до сілної пори. Боріться, вимагайте і добивайтеся поліпшення ваших умов. Тільки не страйкуйте. Це може призвести тільки до розрухи.

Микола ГНЕСЬ, колишній шахтар. Бесідки Хмельницької області.

Гонорар фонду перекладати у Фонд регіонального страйкового комітету Донбасу.

ВТРАТИ ПЕРЕВИЩУЮТЬ

Коли на сесії Верховної Ради УРСР обговорювалось питання про скорочення робочого тижня на одну годину, пропонувалося зберегти зарплатну плату на попередньому рівні. Але ніхто не висловився за те, щоб при сорочадиному тижні знизити її відповідно норму виробітку. Ажте, скоротивши робочий день всього на дванадцять хвилин, ми нічого не втрачаємо, оскільки втрати робочого часу за один день сьогодні значно перевищують ці хвилини.

Крім цього, треба ж рахувати й економію. При підвищенні продуктивності праці зменшаться витрати на електроенергію, воду, зносподягу, інструменти, верстати тощо. По Україні, таким чином, ці «заощадження» будуть досить значними.

І. ПІДЕНКО, робітник комбінату твердих слів і тугоплавких металів імені В. І. Леніна. Світловодськ.

КОГО МИ ГОДУЄМО?

У нас на підприємстві працюють 260 чоловік. Половина з них — на виготовленні продукції. Решта отримує лише зарплату. Одних тільки інженерно-технічних працівників більше як 50 чоловік. Тобто на кожного п'ятого робітника — «начальники». І зменшити їх кількість, здається, ніяк неможливо.

Вихід один — треба, щоб ми самі платили керівництву. Якщо воно нам потрібне, будемо тримати, а ні...

Сагунівка Черкаської області.

НАШЕ ЗОЛОТО

Чула про продаж ішим країнам 223 тонн золота, щоб на виручені кошти купити м'ясо, масло, олію та інші продукти. А скільки коштують ці продукти? Якщо плата добра, я готова вирощувати те м'ясо, тримати корову, робити масло. Навіщо ж золото віддавати за кордон?

Липовець Вінницької області.

З А ПЕРСПЕКТИВ-задумом, створення і розвиток малих підприємств зумовлені переходом до ринкових відносин, підприємство підприємства. Саме вони, на думку уряду країни, здатні певною мірою активізувати перебудову економіки, організувати додаткові робочі місця, забезпечити швидку окупність витрат, оперативно реагувати на зміни попиту.

Та з'ясується, що економічна система поки що до такої зміни не готова. Ось лише деякі спостереження.

Уже з реєстрацією нових господарських структур виникають проблеми, вирішити які дуже важко. Насамперед, це гострий дефіцит адміністративних та виробничих приміщень, недостатня законодавча та нормативна база. Невпевненість у завтрашньому дні змушує комерсанти відмовлятися від створення малих підприємств. Багато непорозумінь виникає також з їх реєстрацією на базі змішаної форми власності. Законодавство взагалі не передбачено порядок створення деяких МП. Це стосується, наприклад, товариств з обмеженою відповідальністю тощо.

Крім цього, значним гальмом у створенні МП на базі діючих структур є Постанова Ради Міністрів УРСР № 278, яка, на відміну від союзної, обмежує максимальну кількість працюючих у таких організаціях до 50 чоловік (за аналогічним союзним документом — 200 чоловік). У зв'язку з цим деякі підприємства відмовилися від перетворення відокремлених філій, ділянок, цехів на окремі господарські структури. Не створені ще й фонди підтримки малих підприємств. Місцеві Ради, які могли б підкачувати цим, поки що не наділені реальними правами

ВЕЛИКІ ПРОБЛЕМИ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

У Радянському районі Києва сьогодні зареєстровано вже понад 300 малих підприємств, та працюють поки що лічені одиниці.

І виконують лише функції спостерігачів.

Навіть коли мале підприємство створене і зареєстроване, це не гарантія його виробничої діяльності. Врак вільного ринку, сировини, матеріалів, зусильвання зовнішніх умов найвищої. Отже, повторюється сумна історія кооперативного руху? Схоже...

Ради і ринок

Чи не винятком серед таких МП Радянського району столиці є засноване Київським НДІ фармакології та токсикології мале підприємство «Барвінок», яке виготовляє деякі препарати з рослинної сировини. За рік діяльності прибуток «Барвінку» вже становить понад 200 тисяч карбованців. Це добре, що цілющих трав на луках та в лісах України поки що вистачає. А що робити підприємствам, які виготовляють одяг, взуття, працюють у галузі громадського харчування?

Ціни на сировину стрімко зростають, випадаючи на вартість виробів. Низька технічна база та висока собівартість не дає можливості МП вільно конкурувати з гігантами індустрії. Отже, виробництво товарів народного споживання є невигідним.

На думку заступника голови Радянського райвиконкому Києва Владислава Збуржін-

ського, сьогодні вижити можуть лише наукові та проектні МП, які працюють на задоволення попиту великих державних підприємств та організацій. Наприклад, мале підприємство теплоенергетики та екології «Ексергія» займається розробкою та втіленням ефективних заходів щодо охорони навколишнього середовища. Сьогодні більшість заводів на господарську, тому фінансування цілих міністерств (які раніше займалися подібними роботами) — зайва витрата.

Тож і переходять на прямі відносини. Зв'язавшись на це, завідувач відділом кивського державного проектного інституту «Промбудпроєкт», депутат районної Ради Юрій Хоренченко вирішив створити МП. Сьогодні замовлення на виконання робіт чим колективом лише на Україні становить більш як 110 тисяч карбованців. Росія, Молдова, Білорусія, Грузія, Латвія — ось непевна географія діяльності «Ексергія» за минулий рік. Та «Ексергія» — виняток. У більшості МП далі реєстрації справи не йдуть.

Хоча й передбачено у всіх статутах малих підприємств до 20—30 видів діяльності, — адже ніякої заборони чи обмеження немає, — проте більшість лише торгує комісійними книжками, квітами тощо. Сподівається таким чином пережити цей складний період переходу до ринкових

відносин. Далі, мовляв, займемося справним ділом.

Стало вже системною, коли кооперативи, відпрацювавши свій безподатковий період, переформовуються в МП, щоб знову два роки не сплачувати податку. Законом, звичайно, це карається, але немає у Радах відділу, який міг би контролювати такі махінації, шукати порушників.

Проблем багато. А виходу з цього тунелю невидності не видно. Хоча Радянський райвиконком і розробляє програму допомоги МП, але союзних і республіканських законів, які стали б на захист нових господарських структур, не обійшлося. А для того, щоб малих підприємств працювати, необхідно, на думку Владислава Збуржінського, реально залучити райвиконком Рад до оцінки діяльності малих підприємств. Саме місцеві виконавчі органи повинні встановлювати розмір податку МП залежно від значення його продукції для населення району чи міста.

А коли збільшаться відрахування в місцевий бюджет, це дасть можливість допомогти організаціям асоціації малих підприємств, які в разі виникнення одного з них, допоможе розробити «районне державне замовлення». Зрештою, приспівало вивчити кон'юнктуру ринку, створити спільний іншим районам міста мерціний центр і біржу сировини та матеріалів.

Андрій БОСЧОК, спеціальний кореспондент «Голосу України». Київ.

Продовжуємо розмову

6 лютого 1991 року в «Голосі України» було надруковано статтю доктора економічних наук Анатолія Гальчинського «Грошова реформа». Одним з найнеобхідніших заходів, запропонованих автором для виходу України з економічної кризи, було введення паралельної власної грошової одиниці. Наші читачі тепер виявили бажання висловитися з цього приводу. Тож публікуємо їхні листи.

ПОШТОВХ ДО СВІТОВИХ СТАНДАРТИВ

Підтримуючи в цілому пропозицію А. Гальчинського щодо введення української валюти паралельно з існуючими карбованцями, вважаю за необхідне зробити деякі зауваження.

По-перше. Автор статті пише, що «...збільшення в обігу грошової маси відбувається не тільки через додатковий випуск паперових знаків, а й через прискорення обігу... кожен прагне швидше їх витратити». Але ж обіг грошей може відбуватися лише через товари та послуги, проті виробництва товарів у нас не тільки не збільшується, а й навіть зменшується. Отже, немає підстав говорити про прискорення обігу грошей. Має місце інфляція, підвищення цін, відтік і збільшення грошової маси. Змущений зауважити це тому, що являється прискорення обігу всіх оборотних засобів виробництва, а отже, і грошей — явище позитивне. Його якість і не вистачає нашої громадській господарській системі для прискореного нагромадження національного продукту, національного доходу.

По-друге. Погоджуючись з пропозицією здійснювати емісію республіканських грошових одиниць під товари та послуги підвищеного попиту, я додав би сюди конкретно, які саме товари — м'яси, хутряні, шкіряні та деякі інші вироби — адже їх виробництво найлегше довести до рівня світових стандартів. Одночасно заохочуючи ці важливі галузі.

Вводчи валюту поступово, паралельно з існуючими карбованцями, пропоную видавати зарплату частково валютною всім працівникам для придбання зазначених продуктів і більше тим, хто дає продукцію на рівні світових стандартів. Ця частка зарплати має поступово розширюватися до повного витіснення старих грошей.

Однею з найбільших проблем під час грошової реформи буде потреба великої кількості талановитих і неодмінно обізнаних з економічною наукою, організацією праці та управлінням виробничим людям. Їх необхідно готувати, навчати заздалегідь і навіть за кордоном. Водночас із збільшенням виробництва від зайвих публічних інституцій, з введенням ринкової конкуренції, розумною фінансовою політикою це стане запорукою подальшого поступу.

Юрій ЛИСЕНКО, інженер-економіст. Київ.

АРГУМЕНТИВ ЗАМАЛО

Аргументи автора щодо паралельного обігу двох грошових одиниць, на мій погляд, не переконують. Бо самостійна валюта — ознака вільної в економічному відношенні країни. На жаль, Україна інтегрована в загальносоюзну економічну систему. Ажте бюджетна система Союзу складається з трьох частин: бюджету Союзу, бюджетів республік, бюджету соціального страхування. Останній є прерогативою виключно союзного закону і

відсутній у республіканському. Отже, рано поки що нахатити про вільну в економічному відношенні Україну.

Не зовсім зрозуміла й аргументація А. Гальчинського щодо введення паралельної валюти. У його статті сказано: «Все це засвідчує, що грошову систему треба змінювати не за допомогою подальшої централізації, а навпаки. Спочатку автономної стабілізації, а потім зливання... з моєї точки зору, це переконали до паралельного обігу двох грошових одиниць». І далі автор подає приклади існування паралельних валют у 20-х роках — червня і її роздавання. Але ж ті паралельні валюти вживались в межах однієї економічної системи — Радянської Росії.

Введення паралельної валюти в економічно несамоцітний Україні призведе до становлення, подібного до того, що склалося після введення купонів — вони чомусь не інкасується, не мають статусу документів, суворого обліку.

Погоджуюсь з тим, що введені законодавчо гроші України — справа серйозна, ніж купони, талони тощо. Навіть якщо гроші «...мусять бути розраховані лише на покриття найбільш дефіцитної частини облігу товарів та послуг...», то в якій кількості ці гроші друкувати? І як здійснюватиметься продаж особливо дефіцитних товарів — на карбованці та нову валюту разом або окремо на валюту?

Тож буде зростати кількість як одних, так і других грошей, бо валюта повинна бути єдина в нормально діючій економічній системі, і, в свою чергу, бути незалежною.

Г. ЧЕРНІКОВ, Москва.

Хірургам потрібна... операція

«У Києві важко захворіти міській Центр хірургії пенієн, жовчних протоків та підшлункової залози. Попередній діагноз — дисфункція приміщення Центру. Прозагажене лікування, реконструктивний ремонт — поліпшення не принесло. Дефіцит «медпрепаратів» ускладнює хворобу: з'явився небезпечні симптоми типового соціалістичного довтобду. Прогноз несприятливий. За життями показаними необхідні оперативне хірургічне втручання.»

(З історії однієї хвороби).

ПІДТИЙ корпус 14-ї міської лікарні (відомої в народі як Жовтнева) вночі вже дихав на ладан. Побудований за царя-батюшки, він ще зберігав якісь ознаки колишнього благополуччя, коли підкупав доброту речей, а не перевиконання плану, але зловні грицини на стінах і стелі неабляганно розповзалися, наче рани, незатягнуті міцним хірургічним швом. Лікарі не знали, що більше загрожувало пацієнтам: постопаєрації ускладнення чи уламки штукатурки, які вступали в контакт з асептикою й антисептикою могли в будь-який момент вилетіти на порізаних животи. Керівник Центру доктор медичних наук професор, лауреат Державної премії СРСР В. Земський довів до батькам міста про необхідність ремонту. «Багато хочеш, ще молодий», — відмакувався «затяжкий» наче — Володимир Сергієвич обрав об'єктом реконструкції не злочасне приміщення, а самого себе. Нарешті справа, про можливість якої так довго говорили, здійснилася! Корпус № 5 закрили на ремонт, а Центр тимчасово розмістився в кількох районних лікарнях. Спеціалісти вважали, що «в приймах» не доведеться засиджуватися: на їх долю випадала ледвева частка операцій по місту, а гут, по суті, Київ позбувався міської лікарні хірургічного профілю. За логікою так не могло довго тривати.

Але логіка виявляється не найкращим аргументом, коли мова заходить про ремонт. Перше, виділили на існування як на нашій інфляційній часи просто мізерну. По-друге, нині гроші безвиділенних фондів — папірці, не більше. І доки професор Земський, визнаний зарубіжними колегами як «сенатор очеревиної», спільно здобував зліш престижне для нашої суспільства звання епохального «пущака» будівельних матеріалів, «реставратори»... знищили саме ті добротні — «царські» — деталі, які ще довго могли служити владі-наступній. Навіть бронзові ручки позникали, наче «революційно настроєні» бу-

дівельники збиралися зводити не лікарняний корпус, а новий світ. Очевидно, не попустилися принципами і висісли те, що потрапило під руку.

Уже більш як два роки об'єкт реконструкції руйнується «до основанья, а затем», за традицією, все відкладається на прекрасне майбутнє. Слава Богу, хірурги зрозуміли: «Хочеш жити — вмий крутитися». Хочеш, щоб жили твої пацієнти, — вмий знайти гроші, цеглу, цемент.

Ми організували господарукований центр підвищення кваліфікації хірургів, розповідає Володимир Сергієвич, — створили мале підприємство «Медікол», налагодили партнерські зв'язки з кількома асоціаціями, виробничими об'єднаннями, спільними підприємствами. Це все, правда, тільки гроші. А ось асоціація Агробуду «Київ-90» — то вже валюта, цегла, цемент. Саме те, що нам треба...

Увійшовши в постачальницький рах, хірурги «багато-верстатники» створили при асоціації «Київ-90» науково-практичний медичний центр (керівник професор Земський), знайшли вихід на Німеччину. Мюнхенські компанії на відміну від земліків ораку оцінили, з ким мають справу професіонали, як рибалки, один одного бачать заділка.

— Добре, ми вам протягом року зробимо ремонт, — пообіцяли. (А капіталістичне слово не наше рожке «завтра»: сказали — можна вжити). — Обладнаємо лікарню найсучаснішою апаратурою, навіть магнітно-ядерний резонатор завеземо. Але...

Капіталісти не були б капіталістами, якби присипили не доповували до суті справи. Присипило їм знати, що господар отого корпусу, в який мають вкладати свої гроші.

Хто господар? Звісно, народ. Не розуміють: «Хто саме з народу? Конкретно». А як їм конкретно сказати? Головоляк Жовтневої лікарні? Хороша людина Катерина Степанівна Паламарчук, завжди допоможе. Але, за правилами, їй тільки мова заходить про капітальні вкладення у валюті, головний лікар уже не господар. Над нею стоїть міський управління охорони здоров'я. Також, виявляється, не господар. Далі — міністерство республіки, але це вище — союзна. А там не дрімать: валюта? Давайть сюди. І все! Плакати наші марки. Майже як у Шолома Алейхема: чекали на Месію, а з'являється урядник.

Майно, яке належить усім, часто буває нічим. Але це зараз зруйнований корпус нікому крім Центру хірургії

не потрібний. А як тільки його побудують — і як побудують! — з'явиться за доброю нашою традицією тисяча претендентів, які будуть доводити, що це приміщення хірургам належати не може — загато розниче. Краще віддати «представницьким» організаціям — якісь асоціації чи спільному підприємству. І, будьте певні, такі віддадуть.

Ось чому обережні німецькі партнери вимагають чітких гарантій: вони вже мали справу з нашим народом-господарем.

Співробітники Центру хотіли взяти приміщення в оренду, але знову перешкодило... «молодість» Земського. (До речі, Володимир Сергієвичу за п'ятдесят). Чомусь усі причетні до вирішення цієї справи забувають, що професор поминається не над власною дачею, а лікарнею для людей. Центр потрібен хворим більше, ніж хірургам. І «в приймах» вони одержуть свою зарплату, а ось пацієнти-квартиранти потерпають від потаних умов. «Команда» Земського береться за найскладнішу операцію, тут зойбли блискучі хірургі-особистості, летальність приймається на найнижчих показниках, а це швидко рознісється між кандидатами на операційний стіл. (Між іншим, 35 тисячам київчан встановлено діагноз «жовчножана хвороба»). Це тільки встановлено! Фраза «оперований в Центрі Земського» звучить гордо, але, на жаль, рідше, ніж могла б звучати.

Наша система — як театр абсурду. А в медицині — як абсурд в квадраті. Замість того, щоб діставати каміні з жовчного міхура чи нирок, хірурги дістають... цеглу. І, найстрашніше, це нікого й не дивує, навіпаки, це чинять перешкоди: щоб «не були такими розумними».

Пішов і це раз по видних інстанціях, — каже Володимир Сергієвич. — Розпач бере: нарешті знайшли вихід, а нас знову не «пускають». Ну що це таке? Кажу, міська хірургія тепер потрібна не тільки народу, а й номенклатурі. Привілеї варті помалу-то. Та й що Феодора? Як у частіні спивається: «Палаго паркетна, лікарі анкетні». Припече — до нас попроситися. Сміються: «А й справді до вас».

Подіяла «агітація» чи такі повернули на краще часи — справа, здається, зрушила з місця. І в управлінні охорони здоров'я, і в міністерстві, і в міській управлінні погодилася. Центр хірургії, асоціація «Київ-90» і мюнхенські партнери можуть стати співласниками «нічийного» корпусу на правах орендарів чи акціонерів. (Вигода не тільки капіталістичним «акулам», а в першу

чергу українському місту). Погодилися у принципі. Але підвести правову основу під свою згоду не поспішають — ніхто не знає, як це юридично оформити на папері. Кажуть, не було прецедентів.

— Розумієте, ми звикли мислити масштабними категоріями, — обурюється професор. — От якби мова йшла про завод-гігант! А це всього-на-всього якийсь лікарняний корпус. Варто здімати галас... А за «малим» — три-чотири тисячі людей на рік. Два роки простояли — шість-вісім тисяч до нас не потрапили. Плюс це п'ять тисяч не пройшли обстеження. Родичі страждають. Переживають друзі — це кілька тисяч додате. А кричимо «людський фактор», «соціалізм з людським обличчям». Та яке, там обличчя! Навіть найбільш «патріотичні» змущені погодитися: на Заході рівень медицини вищий. Але ж, мовляв, і обдірають, як липку. Сучасне лікування «там» справді вимагає великих грошей. Іх дають... «експлуататори»: поперше, вкладають кошти у милосердя дуже престижне; по-друге, зменшуються податки. Цікаво, яке обличчя має капіталізм?

Вітчимним медиком також потрібна підтримка. Тим більше потрібна... На відремонтованому корпусі професор Земський обіцяє повісити таблиці: нам допомогли такі-то. Гей, хто хоче проластівся?

І ще. Міський Центр хірургії звертається через нашу газету до фахівців, правознавців: хто порадиць, як зробити договір про передачу корпусу № 5 партнерам юридично достовірним. Оголошується заочний консиліум.

Поки що зруйновані стіни стирчать врізюбці, як поламні ребра. Хірурги чекають на операцію. Дуже чекають. Бо не можуть чекати хворі.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
спеціальний кореспондент
«Голосу України».

**ФРАЗА
«ОПЕРОВАНИЙ
В ЦЕНТРІ
ЗЕМСЬКОВО»
ЗВУЧИТЬ ГОРДО,
АЛЕ, НА ЖАЛЬ,
РІДШЕ, НІЖ
МОГЛА Б
ЗВУЧАТИ.**

**НАША
СИСТЕМА — ЯК
ТЕАТР АБСУРДУ.
А В МЕДИЦИНІ—
ЯК АБСУРД
В КВАДРАТІ.
ЗАМІСТЬ ТОГО,
ЩОБ ДІСТАВАТИ
КАМІНЦІ
З ЖОВЧОГО
МІХУРА ЧИ
НИРОК, ХІРУРГИ
ДІСТАЮТЬ...
ЦЕГЛУ.
І НАЙСТРАШ-
НІШЕ, ЦЕ
НІКОГО Й
НЕ ДИВУЄ,
НАВПАКИ, ЩЕ
ЧИНЯТЬСЯ
ПЕРЕШКОДИ:
ЩОБ «НЕ БУЛИ
ТАКИМИ
РОЗУМНИМИ».**

Фото
Івана
ТИТАРЕНКА.

Резонанс

ТАК І ЖИВЕМО

Прочитав я в «Голосі України» бесіду кореспондента з головою Республіканської Ради ветеранів війни і праці В. Ключовим і вирішив відповісти на його запитання про те, як живуть фронтовики — ветерани.

У селі Дмитрівка Божманського району Чернігівської області колишні учасники війни живуть, шановний Всеволоде Івановичу, м'яко кажучи, не дуже весело. Допомоги їм у забезпеченні продовольчими чи промисловими товарами немає ніякої.

— Чому так? — запитав голову нашої селищної Ради М. Євтушенка. І почував у відповідь:

— Чернігівщина — бідна. Воно не може дозволити собі таке, як у Росії.

Певну допомогу подає нам голова місцевого колгоспу імені Н. Крупської М. Лобода. Він — єдиний тутешній «багач» — виділяє нам щороку по 70 кг зерна.

Що ж стосується голови селищної Ради, на мій погляд,

якому все байдуже. Ось, скажімо, такий приклад. Свого часу одна з військових частин виділила для селища самотіну установку САУ-152. Діно вона була справна, її використовували, а як зламалася — уже четвертий рік стоїть на паливному складі, як нікому непотрібна. А це ж 48 тонн металу! І всім байдуже!

Не подумайте, що цей лист — скерп! Ні! Я пишу, щоб люди зрозуміли, який настрій нині у нас, фронтовиків.

І. РЕЗНИКОВ,
ветеран війни.

ЧОМУ МІЛЬЙОНЕРИ БОЯТЬСЯ СМЕРТІ

Справи кримінальні

Одного разу, проїжджаючи центром Афін на автомобілі, я помітив, як з машини, що йшла поруч, мільйонери робили знаки людині в чорному костюмі і темних окулярах. Вона сиділа поряд із шофером. В П'руці був затиснутий пістолет. Позаду сиділо ще двоє так само одягнених людей і також у темних окулярах.

Скажу відверто: злякався. Хто вони? Терористи? Агенти спецслужб? Але чому загрожує їм машина пістолетом у центрі міста? Та ще іноземному журналісту? Машина з підопічними відстала, потім знову надігнала, але тепер людина з пістолетом посміхалася. Тільки годі я впізнав його. Це був знаменитий у Греції мільйонер Аргіріс Сальяреліс. Він — президент популярного футбольного клубу «Олімпіакос», який греку відомий у минулому радянський спортсмен Олег Блохін. Одного разу, коли брав інтерв'ю у Олега, я познайомився з А. Сальярелісом.

Навіщо ж мільйонери потрібні був такий маскарда? Чому

він сидить поряд із шофером, а не там, де належить мільйонери, — на задньому сидінні? Чому їздити з пістолетом? Відповідь напрошується сама собою. За пару днів до цієї зустрічі терористи із підпільного утрювання «17 листопада» вчинили замах на відомого промисловця Вардіса Вардіоанніса. Замах виявився невдалим. Але злочинці пригрозили, що «скорі» вчинять новий напад. Вони вже вбили і поранили кількох визначних політичних діячів і промисловців, отже загроза звучить цілком серйозно.

— Так, — признався мені потім А. Сальяреліс, — собаке життя. Ні вулицю проїти, ні погуляти в парку. Завжди з охороною, завжди з пістолетом. А що робити?

Боятися мільйонери не тільки терористів. Боятися викрадачів, які можуть захопити за викуп їх самих або їхніх дітей. Такі випадки вже були в Греції. Але найчастіше — в сусідній Італії, куди багаті, як правило, їздять на відпочинок. Отже, і відпочивати їм дово-

диться в супроводі охоронців, і спати з пістолетом під подушкою.

Проте, незважаючи на охорону і на ізоляційний спосіб життя, в сім'ях мільйонерів час від часу трапляються таємничі смерті. Так, за зовсім нез'ясованих обставин загинув двоє нащадків одного з найбагатших людей у світі, кінні покійного Арістотеля Онасіса. Його син Олександр загинув в авіаційній катастрофі, а його дочку Христину привезли мертвою з Аргентини. Підозрюють, що вона або покінчила життя самогубством, прийнявши велику дозу ліків, або була отруєна.

Про загадкові обставини смерті дружини грецького суддівського мільйонера Ставроса Нархоса повідомив диями тижневик «Тахдіромос». Журнал не виключає можливості, що відповідальність за смерть дружини, яка загинула 20 років тому, несе сам легендарний «грецький Крез» (нині теж покійний).

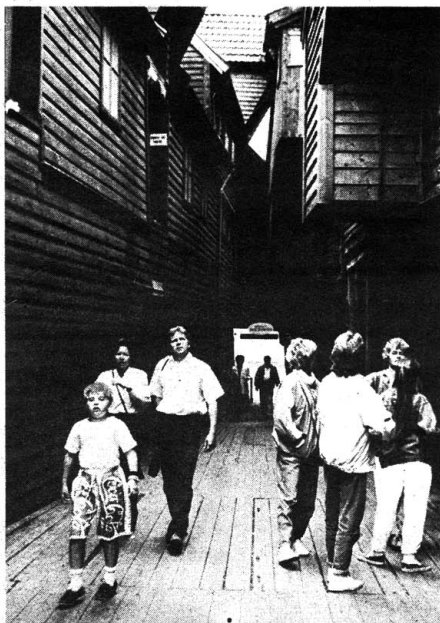
Смерть його дружини була віднесена тоді на рахунок не-

щасного випадку, проте, те пер з'ясується, що пілот літака, який перевозив труп Євгенії Нархос в Афіни, загинув в авіакатастрофі, а лікар, який її оглядав, покінчив з собою. Чи не занадто багато «випадкових смертей»? Що за трагедія розігралася в травні 1970 року на «особистому» острові сім'ї Нархос Спецупола в Егейському морі? На це запитання до цього часу немає жодної відповіді.

Що ж несуть людям великі гроші? Адже сім'ї Нархос і Онасіс найзаможніші в Греції і в світі. Невже тільки смерть і одні тільки страхи? Ні, звичайно. Смішно було б жаліти мільйонерів, коли б багатьох кращих світу не легло живих мільйонах простих людей. Однак те, що відбувається з грецькими мільйонерами, це раз підтверджує стару і просту істину: «не в грошах щастя».

Володимир МАЛИШЕВ.
Афіни.

Фотоінформація

КРАСА І КОРИСТЬ

Норвегія сплавиться старими будівлями з дерева, відкритими черепицею. Старі райони міста Бергена приваблюють не тільки туристів, а і місцевих жителів. У затиснутих кав'ярнях можна посидіти за чашечкою запашної кави, погасувати екзотичними фруктами, промолотити з друзями. Окрім вечірніх та нічних закладів, де переважає молодь, тут є безліч малих ресторанчиків, які пропонують сімейні обіди. У вихідні та святкові дні тут проводяться місські театралізовані свята і концерти. Такі мальовничі куточки, створені майстрами-умільцями, є окрасою міст Норвегії.

Фото ТАРС.

Експрес-новини

Голова партійно-державного керівництва Албанії Рамізі Алія втратив місце в парламенті внаслідок перших в країні демократичних виборів. Спостерігачі відзначили високу активність виборців — за перші дев'ять годин проголосувало 80 відсотків з двох мільйонів, внесених до списків. Останній раунд виборів на багатопартійній основі проводився в країні 23 роки тому.

Ліше за попередніми дани-

ми двоє загинули, кільканадцять чоловік поранено внаслідок останнього зіткнення між сербами й хорватами. Між тим, колективне керівництво країни — Президія Югославії опублікувала заяву, в якій сказано, що зіткнення між сербами й хорватами припинилися.

Урядові війська Шрі-Ланки розгорнули широкомасштабний наступ проти найчисельнішого угруповання тамільських пов-

станцій — так званих «тігріс». У результаті останньої сутички в джунглях загинуло до 50 повстанців і 28 солдатів урядових військ.

У Румунії оголошено про підвищення цін на продукти харчування. Відповідно до рішення уряду, яйця, хліб, масло, молоко стануть тепер відвічними дорожчими.

У Малі полковника Амеда

вами Лопеса, «реальна діяльність юриста — зовсім не те, чому навчають на юридичному факультеті».

І все ж, гадають спеціалісти, нещастю можна допомогти. Зараз у США діють близько 60 великих спеціалізованих організацій, мета яких — допомогти суддям, адвокатам і представникам інших юридичних професій позбавитися згубного потягу до алкоголю. Практикуються, наприклад, «ділові зустрічі», учасниками яких стають, з одного боку, юрист, який став жертвою «зеленого змія», і з другого, — люди, з якими його дуже багато пов'язує, — дружина, колеги, постійні клієнти. Часто саме такі бесіди стають першим кроком до відлучення, за яким настає повернення до нормального життя.

Що ж стосується штату Нью-Йорк, то тут схильні до спиртного адвокати можуть одержати ділову пораду з «екстреної лінії зв'язку», на бравши спеціальний телефонний номер. На відміну від багатьох інших послуг, які надаються в США по телефону, ця безкоштовна. Як що брати за основу загальнонаціональні статистичні дані, то з 92 тисяч адвокатів, які практикують у штаті, приблизно 18 тисяч хворіють на алкоголізм і наркоманію.

Юрія КИРИЛЬЧЕНКО.

Феміда — богиня алкоголиків?

У США опубліковано висновки досліджень, проведених загальнонаціональною асоціацією, яка об'єднує в Штатах представників професії адвоката. Виявилось, що майже кожний п'ятий американський адвокат страждає від прихильності до алкоголю або до якогось іншого наркотика.

Цей показник приблизно вдвоє вищий порівняно з даними про розповсюдження алкоголізму і наркоманії серед представників інших великих професій. Авторі дослідження підкреслили, що до алкоголізму однаково схильні і чоловіки і жінки, які обрали юридичну кар'єру. Зокрема, встановлено, що приблизно 20 відсотків представників слабкої статі, які присвятили своє життя служінню Феміді, за день шість-сім раз прикладаються до пляшки.

Ці цифри якось не в'яжуться з уявою про адвоката як про людину, яка крім ерудиції і красномовства повинна володіти неабиякою витримкою. Проте мова йде лише про уявний парадокс. «Професія юриста пов'язана з величезним стресом», говорить директор програми допомоги юристам, яку здійснює Нью-Йоркська асоціація адвокатів, Рей Лопес. — Якщо справа виграна вами, — ви герой, а якщо програна, — козел відлучення». Крім психічних навантажень, часто поштовхом до зловживання спиртом служать розчарування своєю роботою. За сло-

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:
Головний редактор —
446-92-11

Заступник головного
редактора —
446-70-42,
446-91-16,
446-91-37,
446-91-96.

Відповідальний
секретар —
446-72-63.

Завідувач
корреспондентською —
446-90-22.

Відділи:
міжнародний —
446-91-20.

літві — 441-88-28.

економіки — 441-88-07.

аграрія — 441-86-18.

парламентська —

441-86-52.

441-85-64.

охорони здоров'я —

441-88-06.

соціальних питань —

441-88-35.

енології — 441-88-39.

культури — 441-86-44.

спорту — 441-88-08.

інформаційний —

446-81-13.

Історії України —

441-88-62.

військових питань —

441-88-52.

реклами —

441-89-44.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного
редактора —
Анатолій Горлов.

Черговий редактор —
Віктор Жежера.

Автори макета —
Анатолій Миконіч,
Леонід Підлужний.

Випусковий —
Леонід Кислюк.

Оформлення —
Володимир Кисельов.

Коректори:

Тамара Бештаніні,
Наталія Власні,
Людмила Морозова,
Антоніна Сиваченкова,
Людмила Нессен,
Любов Станіч,
Людмила Терещук.

Верстальники:

Тетяна Балон,
Алла Буднікова,
Марія Солодюк,
Ольга Яценко,
Анатолій Артемченко,
Сергій Скаженко.

Літнотиски:

Віктор Процул,
Раїса Гринюк.

Ордену Леніна комбінат
друку видавництва
«Радянська Україна»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплата ціна
на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03150631.